

2. Fiskālais apskats

2.1. Vispārējās valdības budžeta bilance

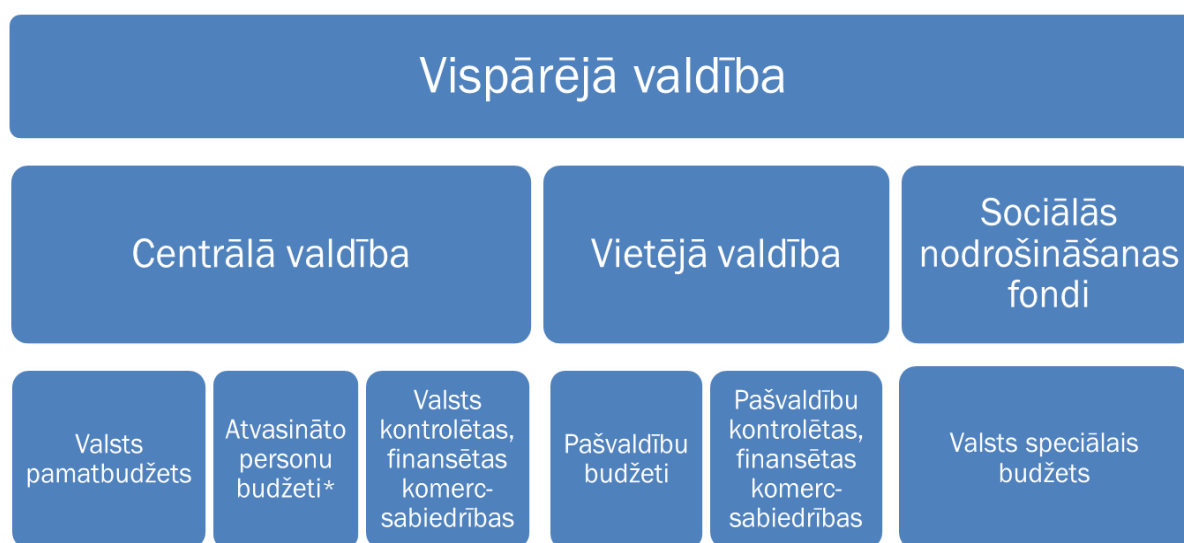
2.1.1. Vispārējās valdības budžeta struktūra

ES dalībvalstīs makroekonomisko rādītāju un publisko finanšu statistiku uzskaita atbilstoši vienotai un harmonizētai metodoloģijai – Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmai (turpmāk – EKS)¹. 2014.gada septembrī ES tika ieviesta pārskatītā un atjaunotā EKS 2010, savukārt līdz tam nacionālo kontu sistēmas aprēķinos lietoja EKS 95, kas balstījās uz ANO 1993.gadā pieņemtajām nacionālo kontu sistēmas metodoloģijas rekomendācijām.

EKS ir starptautiski atzīts gan vispārēju ekonomikas procesu, gan atsevišķu ekonomikas sektoru, piemēram, valdības finanšu uzskaites standarts. EKS piemēro Māstrihtas kritēriju uzraudzībai un tā ir ES fiskālās pārvaldības pamatā.

Ja Latvijā valsts finanšu vadībai izmanto naudas plūsmā balstītu nacionālo metodoloģiju, tad EKS mērķis ir, ievērojot detalizētus metodiskus nosacījumus, transformēt naudas plūsmas ieņēmumus un izdevumus uz EKS ieņēmumiem un izdevumiem. Tādējādi arī budžeta deficītu vai pārpalikumu var izteikt kā:

- konsolidētā kopbudžeta bilanci (nacionālā metodoloģija) vai
- vispārējās valdības budžeta bilanci (EKS metodoloģija).

*no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu budžeti

2.1. att. Vispārējās valdības budžeta struktūra

Lai nodrošinātu pāreju no nacionālās uzskaites kopbudžeta uz vienoto EKS standartu, konsolidētā kopbudžeta bilancei piemēro EKS korekcijas, kas sevī ietver uzskaites metodoloģijas atšķirības. Būtiskākās EKS publisko finanšu statistikas metodoloģijas atšķirības salīdzinājumā ar nacionālo metodoloģiju ir šādas:

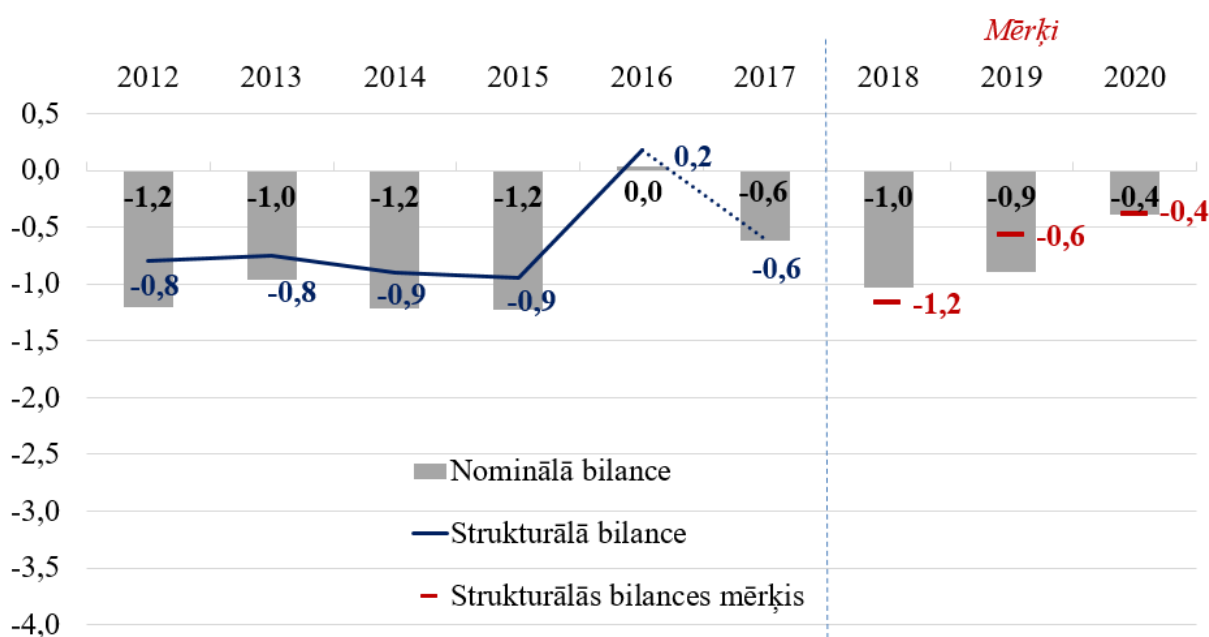
¹ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā

- EKS uzskaites pamatā ir uzkrājuma princips, savukārt nacionālajā budžeta vadībā ievēro naudas plūsmas principu;
- Nacionālajā uzskaitē atsevišķu veidu finanšu darījumi (aizdevumi u.tml.) EKS izpratnē var būt nefinanšu darījumi, attiecīgi ietekmējot budžeta izdevumus;
- EKS ir plašāks sektorālais tvērums – tas ir attiecināms uz visu vispārējās valdības institucionālo sektoru, tajā skaitā uz valsts vai pašvaldību kontrolētām un finansētām komercsabiedrībām, taču nacionālā budžeta uzskaitē aptver vien tipiskās budžeta iestādes.

Valsts finanšu uzskaiti atbilstoši EKS metodoloģijai Latvijā veic Centrālā statistikas pārvalde. Savukārt Finanšu ministrija izstrādā vispārējās valdības budžeta prognozes, ievērojot Centrālās statistikas pārvaldes izmantoto EKS metodiku, tādējādi nodrošinot prognozēto rādītāju metodoloģisku atbilstību vienotajiem EKS pamatprincipiem.

2.1.2. Vispārējās valdības budžeta bilance

Latvijas fiskālā politika tiek virzīta uz ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes nodrošināšanu un atbildīgas fiskālās politikas īstenošanu, ievērojot fiskālās disciplīnas nosacījumus. Latvijas fiskālās politikas stratēģijas pamatā ir ekonomiskajā ciklā sabalansēta budžeta nosacījums jeb nosacījums, ka strukturālais deficīts ilgtermiņā (VTM) nedrīkst pārsniegt 0,5% no IKP.

2.2. att. *Vispārējās valdības budžeta nominālā un strukturālā bilance, strukturālās bilances mērķis, % no IKP*

Latvija, jau sagatavojot Stabilitātes programmu 2017.-2020. gadam, papildus pielietotajai atkāpei no VTM, kas izriet no iemaksu palielināšanas 2. pensiju līmenī, piemēroja arī atkāpi saistībā ar plānoto veselības aprūpes sistēmas reformu. Ņemot vērā pieļaujamās atkāpes par īstenotajām reformām, **vispārējās valdības budžeta** strukturālā deficīta mērķis 2018.gadā tika noteikts 1,2% no IKP, 2019.gadā 0,6% no IKP un 2020.gadā 0,4% no IKP.

Balstoties uz noteikto strukturālās bilances mērķi, ņemot vērā budžeta bilances ciklisko komponenti un nodokļu reformas rezultātā izsaukto īstermiņa ietekmi uz budžeta bilanci,

attiecīgi 2018.gadā 0,0% no IKP, 2019.gadā -0,5% no IKP un 2020.gadā -0,3% no IKP, tika aprēķināts pieļaujamais vispārējās valdības budžeta bilances līmenis. Turpmākajos trīs gados vispārējās valdības budžetā ir pieļaujams deficīts: 2018.gadā 1,0% no IKP, 2019.gadā 0,9% no IKP un 2020.gadā 0,4% no IKP.

Pamatojoties uz 2017. gada jūlijā aktualizēto makroekonomiskās attīstības scenāriju, ņemot vērā operatīvo budžeta izpildi 2017. gadā, vispārējās valdības budžeta deficīts saskaņā ar aktuālo FM novērtējumu būs 0,6% no IKP, kas ir zemāks, salīdzinot ar likumā "Par valsts budžetu 2017. gadam" noteikto deficīta līmeni. Zemāku deficītu pamatā nosaka augstāki nodokļu ieņēmumi, zemākās iemaksas ES budžetā un zemāki kā plānots izdevumi sociālajiem pabalstiem.

2018.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts tiek plānots 0,9% no IKP un tas ir nedaudz mazāks nekā pieļaujamais budžeta deficīta apjoms, kas izriet no noteiktā strukturālās bilances mērķa, jo, plānojot, tika ņemta vērā fiskālā nodrošinājuma rezerve.

Savukārt **2019.gadā** vispārējās valdības budžetā tiek prognozēts deficīts 0,8% no IKP un tika pieņemts lēmums neveidot fiskālā nodrošinājuma rezervi, savukārt **2020.gadā** vispārējās valdības budžetā tiek prognozēts deficīts 0,2% no IKP. Bilances prognožu pamatā ir 2017.gada jūlija makroekonomiskās attīstības scenārijs, aktualizētie nodokļu ieņēmumu un izdevumu plāni, kā arī 2017.gadā nodokļu reformas ietvaros pieņemtie lēmumi. Tāpat tika ņemta vērā pašvaldību un citu atvasināto publisko personu budžetu iespējamā attīstība turpmākajos gados.

2.1. tabula. Vispārējās valdības budžeta un konsolidētā kopbudžeta bilance 2014.-2020.gadā, milj. euro un % no IKP

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fakts			Novērtējums	Prognoze		
Vispārējās valdības budžeta bilance, % no IKP	-1,2	-1,2	0,0	-0,6	-0,9	-0,8	-0,2
Vispārējās valdības budžeta bilance	-288,3	-298,0	9,5	-163,1	-265,3	-229,5	-48,3
EKS korekcijas	109,0	75,5	109,7	58,6	-101,6	-16,2	-81,1
KOPBUDŽETA BILANCE	-397,3	-373,5	-100,3	-221,7	-163,7	-213,3	32,8
Ieņēmumi	8 532,7	8 814,6	9 065,2	9 624,5	10 697,5	11 017,2	11 815,6
Nodokļu ieņēmumi	6 676,3	7 002,6	7 419,6	8 015,3	8 581,0	8 894,1	9 548,6
Ne-nodokļu ieņēmumi	485,0	498,4	564,5	534,4	548,0	566,4	554,3
Pašu ieņēmumi	292,0	303,0	325,9	338,2	340,9	335,5	338,7
Ārvalstu finanšu palīdzība	1 070,7	1 005,7	750,7	729,1	1 225,1	1 218,7	1 371,6
Pārējie ieņēmumi	8,6	4,9	4,5	7,5	2,5	2,5	2,5
Izdevumi	8 930,0	9 188,1	9 165,5	9 846,2	10 861,2	11 230,5	11 783,0
Atlīdzība	1 858,9	1 987,5	2 095,8	2 288,4	2 456,5	2 506,9	2 589,9
Preces un pakalpojumi	1 128,1	1 177,7	1 201,1	1 314,2	1 538,2	1 587,2	1 690,7
Procentu izdevumi	350,6	435,6	308,6	297,0	278,0	283,2	316,5
Subsīdijas un dotācijas	1 940,0	1 794,9	1 903,5	1 901,7	2 253,0	2 345,2	2 458,2
Sociālie pabalsti	2 446,6	2 587,3	2 701,3	2 830,1	3 137,9	3 355,9	3 540,6
Kapitālie izdevumi	877,1	919,9	662,6	957,0	875,4	792,9	817,7
Pārējie izdevumi	328,8	285,3	292,5	257,7	322,2	359,2	369,4

Konsolidētais kopbudžets. Fiskālās situācijas attīstību vidējā termiņā pamatā noteiks nodokļu reformas ietvaros pieņemti lēmumi. Vidēja termiņa nodokļu reformas galvenie virzieni ir: UIN 0% likme nesadalītai peļņai un 20% nodokļa piemērošana pie dividenžu sadales, IIN samazināšana algota darba ienākumiem, citu ienākuma veidu nodokļu likmju vienādošana, kā arī minimālās darba algas apjoma paaugstināšana no 380 *euro* uz 430 *euro* 2018. gadā. Lai mazinātu reformas negatīvo fiskālo ietekmi, tika paaugstināta akcīzes nodokļa likme, azartspēļu nodokļa likmes spēļu galdiem un automātiem, noteikti ierobežojumi IIN attaisnotajiem izdevumiem, saglabāta līdzšinējā transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas kārtība, īstenoti ēnu ekonomikas apkarošanas pasākumi (t.sk. PVN reversās maksāšanas kārtības piemērošanas paplašināšana, reģistrācijas VID PVN maksātāju reģistrā sliekšņa samazināšana), kā arī tiks īstenota nodokļu administrēšanas pasākumu, piedziņas procesu un sodu politiku pilnveidošana. Rezultātā nodokļu reformas ietvaros konsolidētā kopbudžeta nodokļu ieņēmumi 2018. gadā pieaugs par 7,4%, 2019.gadā par 3,6% un 2020.gadā par 7,4%. 2019.gadā tiek prognozēts lēnāks nodokļu ieņēmumu pieauguma temps, jo 2019.gadā pret 2018.gadu samazinās IIN ieņēmumi par 5,4%, kas skaidrojams ar to, ka pakāpeniski tiks paaugstināti atvieglojumi par apgādībā esošo personu un neapliekamais minimums pensionāriem.

Valsts budžets. Ārvalstu finanšu palīdzības (ĀFP) ieņēmumi ir otra lielākā valsts budžeta ieņēmumu pozīcija. Pēc relatīvi zemāka ieņēmumu līmeņa 2016. un 2017.gadā, kas skaidrojams ar iepriekšējā 2007.-2013.gada ES fondu plānošanas perioda noslēgumu un jaunā 2014.-2020.gada plānošanas perioda sākumu, sagaidāms straujāks ĀFP ieņēmumu palielinājums 2018.gadā. Plānošanas perioda sākumā izdevumi vēl nav tik augsti, kā rezultātā atmaksas no Eiropas Komisijas tiek sagaidītas mazākā apmērā, ietekmējot 2017.gadu. Tomēr jau 2018.gadā gaidāma intensīvāka atmaksu ieplūšana, pie kam sagaidāms arī noslēguma maksājums par 2007.-2013.gada ES fondu plānošanas perioda projektu īstenošanu, kopumā nodrošinot strauju ĀFP ieņēmumu kāpumu 2018.gadā. Vidējā termiņā ĀFP ieņēmumu apjoms tiek prognozēts vienmērīgs ar nelielu pieauguma tendenci.

Tiek prognozēts, ka valsts budžeta izdevumi vidējā termiņā turpinās palielināties. Augstāki izdevumi tiek prognozēti gandrīz visās pozīcijās. 2016.gadā bija novērojams būtisks kapitālo izdevumu kritums, taču sagaidāms, ka vidējā termiņā investīciju intensitāte pakāpeniski pieaugs. Jāņem vērā arī, ka, plānojot valsts budžetu, liela daļa investīcijām paredzētā finansējuma vēl nav iezīmēta konkrētiem projektiem un tiek plānota subsīdiju un dotāciju pozīcijā kā budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums.

Budžeta izdevumu prognozēs 2018.-2020.gadam ir iekļauts arī papildus finansējums prioritārajām nozarēm: veselības aprūpei, autoceļu sakārtošanai, demogrāfijas sekmēšanai, iekšējai drošībai – tostarp Austrumu robežas sakārtošanai. Papildu finansējums tiek plānots arī mājokļa programmas turpināšanai (atbalsts vienīgā mājokļa iegādei), kultūras jomas attīstībai, tajā skaitā Latvijas 100-gades pasākumiem un augstākās izglītības pedagogu atlīdzības paaugstināšanai. Veselības reformas finansēšanai ir paredzēti finanšu līdzekļi, izmantojot pieejamās deficīta atkāpes 2017.-2019.gadā, paredzot, ka 2018.gadā papildus finansējums ir 113,4 milj. *euro* un 2019.gadā 149,9 milj. *euro*, vienlaikus veselības finansēšanai tiks novirzīti ieņēmumi no VSAOI likmes paaugstināšanas par 1 procentpunktu, kas attiecīgi 2018.gadā ir 85,3 milj. *euro*, 2019.gadā 99,6 milj. *euro* un 2020.gadā 105,5 milj. *euro*. Izdevumi aizsardzībai sākot no 2018.gada un visā vidējā termiņā tiek plānoti 2,0% no IKP apmērā. Jāatzīmē, ka jau otro gadu pēc kārtas, 2017. gadā tika veikta izdevumu pārskatīšana, kuras rezultātā tika iegūti resursi jauno politikas iniciatīvu un citu prioritāro pasākumu īstenošanai, gan pārdalot resursus kopējām prioritātēm, gan pašiem resoriem, izmantojot iekšējos resursus savu prioritāšu finansēšanai.

Valsts speciālajā budžetā (atbilstoši naudas plūsmas metodoloģijai) tiek prognozēts pārpalikums, taču paredzams, ka vidējā termiņā tas turpinās samazināties, ko ietekmēs arvien pieaugošie izdevumi pensijām un pārējiem sociālajiem pabalstiem. Kopumā vidējā termiņā

valsts speciālā budžeta ieņēmumi, ko pamatā veido sociālās apdrošināšanas iemaksas, uzrādīs pieaugumu. Tāpat arī izdevumos sagaidāms pieaugums, ņemot vērā prognozētās izmaiņas pensiju un pabalstu saņēmēju skaitā, kā arī izmaksāto pensiju un pabalstu vidējā apmērā.

Lai gan atbilstoši naudas plūsmai valsts speciālajā budžetā tiek plānots pārpalikums atbilstoši EKS 2010 sociālās nodrošināšanas fondu pārpalikums ir būtiski mazāks, jo daļa no ne-nodokļu ieņēmumiem, t.i., uzkrātā fondēto pensiju kapitāla iemaksas valsts speciālajā budžetā, netiek uzskatītas par kārtēja gada ieņēmumiem, bet gan nākotnes saistībām, kas budžetam jāsedz, izmaksājot pensijas ar uzkrāto fondēto pensiju kapitālu turpmākajos gados.

Līdz ar iedzīvotāju ienākumu kāpumu arī izdevumi sociālajiem pabalstiem turpinās palielināties. Jāatzīmē, ka sociālo pabalstu izdevumu plāns ir veidots, ņemot vērā valdības atbalstītās izmaiņas likumā “Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam” un likumā “Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” - pagarinot kvalifikācijas periodu tiesību noteikšanai uz bezdarbnieka pabalstu no 9 mēnešiem 12 mēnešu periodā uz 12 mēnešiem 16 mēnešu periodā, ieviešot kvalifikācijas periodu tiesību noteikšanai uz slimības pabalstu, kā arī citas izmaiņas, lai ierobežotu bezdarbnieku un slimības pabalstu izmaksu kārtības sistemātisku negodprātīgu izmantošanu.

Jāatzīmē, ka pensiju izdevumi tiek plānoti, ņemot vērā jau iepriekšējā gada budžeta plānošanas cikla ietvaros apstiprinātās izmaiņas likumdošanā, kas paredz gan pensiju kapitāla pārrēķināšanu saistībā ar negatīvajiem kapitāla indeksiem, gan jauno pensiju indeksācijas kārtību, ņemot vērā patēriņa cenu indeksu un 50% no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma iepriekšējo 25% vietā, tādējādi palielinot pensijas vidējo apmēru. Tāpat no šā gada 1.janvāra personām, kuru apdrošināšanas stāžs ir mazāks par 15 gadiem un kurām nav tiesību uz valsts vecuma pensiju, saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likumu, sasniedzot noteikto pensionēšanās vecumu, tiek piešķirts un no valsts pamatbudžeta līdzekļiem izmaksāts valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts.

Tāpat, gatavojot sociālo izdevumu prognozes 2018.-2020.gadam, tika ņemtas vērā aktuālākās izmaiņas likumdošanā. Š.g. 22.jūnijā Saeima atbalstīja grozījumus likumā “Par valsts pensijām”, kas vidējā termiņā radīs ievērojamu valsts speciālā budžeta izdevumu pieaugumu pensiju izmaksu nodrošināšanai. Kā paredz iepriekš minētie grozījumi, sākot ar 2018.gada 1.janvāri tiks veikta vecuma pensiju pārskatīšana atkarībā no personas apdrošināšanas stāža, par kuru ir piešķirta (pārrēķināta) pensija, piemērojot nevis 50 procentus, bet gan šādus apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentus: 60 procentus — ja stāžs ir no 30 līdz 39 gadiem vai ja vecuma pensija piešķirta par darbu kaitīgos, smagos vai sevišķi kaitīgos, sevišķi smagos darba apstākļos, un 70 procentus — ja stāžs ir 40 gadi un vairāk. Vienlaikus atsevišķam pensiju saņēmēju lokam, likumā paredzētajā kārtībā, tiks piešķirtas piemaksas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim un ņemts vērā, piešķirot (pārrēķinot) pensiju, ar 2018. gada 1.jūliju. Tāpat, palielinoties nodarbināto vidējam vecumam, vidējā termiņā būs vērojams slimības pabalsta saņēmēju skaita pieaugums, kas veicinās speciālā budžeta izdevumu pieaugumu slimības pabalstu izmaksām. Vienlaikus arī valsts vidējās darba samaksas kāpums radīs gan pensiju vidējā apmēra, gan slimības pabalsta vidējā apmēra kāpumu vidējā termiņā. Minimālās mēneša darba algas paaugstināšana par 50 *euro* līdz 430 *euro* ar 2018.gada 1.janvāri ietekmēs arī vispārējās valdības budžeta izdevumu pieaugumu.

2.2. tabula. Valsts konsolidētā budžeta bilance 2014.-2020.gadā, milj. euro

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fakts			Novērtējums	Prognoze		
VALSTS BUDŽETA BILANCE	-312,3	-347,3	-157,6	-207,3	-195,2	-192,2	48,7
Ieņēmumi	7 049,5	7 290,3	7 425,2	7 840,2	8 881,1	9 265,6	10 031,0
Nodokļu ieņēmumi	5 359,9	5 639,8	5 950,6	6 418,2	6 937,7	7 316,1	7 937,6
Ne-nodokļu ieņēmumi	444,4	459,3	517,7	474,9	500,8	519	506,9
Ārvalstu finanšu palīdzība	1 068,4	1 003,3	748,8	727,4	1 223,4	1 217,0	1 369,9
Pārējie ieņēmumi	176,7	187,9	208,1	219,8	219,1	213,5	216,5
Izdevumi	7 361,7	7 637,6	7 582,8	8 047,5	9 076,3	9 457,8	9 982,3
Uzturēšanas izdevumi	6 847,3	7 032,4	7 197,1	7 493,2	8 598,7	9 094,3	9 619,7
Kapitālie izdevumi	514,4	605,2	385,7	554,3	477,6	363,6	362,5
VALSTS PAMATBUDŽETA BILANCE	-406,0	-386,3	-239,0	-356,9	-321,7	-264,8	-9,6
Ieņēmumi	4 939,2	5 093,1	5 161,5	5 387,4	6 162,4	6 387,5	6 972,3
Nodokļu ieņēmumi	3 383,8	3 591,1	3 845,7	4 161,2	4 410,2	4 644,3	5 100,7
Ne-nodokļu ieņēmumi	416,3	424,1	474,0	418,8	438,5	445,7	423,6
Ārvalstu finanšu palīdzība	1 059,2	991,7	743,1	711,3	1 214,4	1 207,0	1 358,9
Pārējie ieņēmumi	79,9	86,1	98,8	96,2	99,3	90,6	89,1
Izdevumi	5 345,3	5 479,4	5 400,5	5 744,3	6 484,2	6 652,3	6 981,9
Uzturēšanas izdevumi	4 860,1	4 949,3	5 020,3	5 204,4	6 043,2	6 331,4	6 671,9
Kapitālie izdevumi	485,2	530,1	380,2	540,0	441,0	321,0	310,0
VALSTS SPECIĀLĀ BUDŽETA BILANCE	100,4	91,1	47,8	113,8	125,9	79,9	68,6
Ieņēmumi	2 222,1	2 294,2	2 338,6	2 504,2	2 777,1	2 935,1	3 101,4
Nodokļu ieņēmumi	1 976,1	2 048,7	2 104,9	2 257,0	2 527,5	2 671,7	2 836,9
Pārējie ieņēmumi	246,0	245,5	233,7	247,2	249,6	263,4	264,4
Izdevumi	2 121,8	2 203,1	2 290,8	2 390,4	2 651,2	2 855,2	3 032,8
Uzturēšanas izdevumi	2 121,1	2 202,2	2 289,6	2 388,9	2 649,3	2 854,3	3 031,8
Kapitālie izdevumi	0,7	0,9	1,2	1,5	1,9	0,9	0,9
ATVAŠ. PUBL. PERS. BUDŽETA BILANCE	-8,4	-51,8	33,7	35,7	0,6	-7,3	-10,3
Ieņēmumi	318,2	330,7	315,5	365,9	363,5	372,4	384,2
Izdevumi	326,6	382,5	281,8	330,3	362,9	379,7	394,4

Pašvaldību budžets. 2017.gadā pašvaldību budžetā izveidojies deficīts 14,4 milj. eiro apmērā. 2017. gadā būtiski iezīmējas kapitālo izdevumu pieaugums, kas saistīts ar aktīvāku ES fondu investīciju projektu realizāciju. Izdevumi ES fondu investīcijām, salīdzinot ar 2016. gadu pieauguši par 115,4 milj. eiro jeb vairāk kā 10 reizes, taču jāatzīst ka izdevumu apjoms ES fondu investīciju projektiem 2016.gadā bija zemākais pēdējos gados.

2018.gadā tiek prognozēts, ka pašvaldību budžetā veidosies pārpalikums 0,1% no IKP apjomā, savukārt vidējā termiņā, palielinoties kapitālajiem izdevumiem, pašvaldību budžetā atbilstoši naudas plūsmā tiek prognozēts deficīts. Vienlaikus jāatzīmē, ka vietējās valdības bilance atbilstoši EKS būs pozitīvāka nekā atbilstoši naudas plūsmas metodoloģijai, jo vietējās valdības budžeta izdevumus turpinās atslogot maksājumi par Dienvidu tilta būvniecību, ņemot vērā, ka izdevumi tika atzīti iepriekšējos gados objekta būvniecības laikā.

Pašvaldību budžeta vidējā termiņā ievērojami mainīsies ieņēmumu struktūra. Nodokļu reformas rezultātā samazināsies iedzīvotāju ienākuma nodokļa apjoms, bet lai saglabātu pašvaldību iespējas pildīt savas funkcijas, pašvaldībām tika noteikta kompensācija no valsts pamatbudžeta. Pašvaldību kopējie nodokļu ieņēmumi tiks garantēti 19,6% apmērā no kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem (izņemot 1% sociālās apdrošināšanas iemaksas veselības sistēmas finansēšanai). Ņemot vērā šīs izmaiņas būtiski palielināsies centrālās valdības

transfertu apjoms. Ņemot vērā izmaiņas, kas izriet no nodokļu reformas, un palielināto valdības transfertu apjomu, vidējā termiņā pašvaldību ieņēmumi pieaugs par 2,5%-5,1%.

2.3. tabula. Pašvaldību konsolidētā budžeta bilance 2014.-2020.gadā, milj. euro

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fakts			Novērtējums	Prognoze		
PAŠVALDĪBU BUDŽETA BILANCE	-85,0	-26,2	57,4	-14,4	31,6	-21,1	-15,8
Ieņēmumi	2 107,2	2 140,1	2 202,9	2 462,6	2 569,4	2 622,5	2 743,7
Nodokļu ieņēmumi	1 316,4	1 362,8	1 469,0	1 597,1	1 643,3	1 578,1	1 611,0
Transferts no valsts budžeta	609,0	603,5	555,6	673,9	749,7	868,1	956,0
Pārējie ieņēmumi	181,8	173,8	178,3	191,6	176,4	176,4	176,7
Izdevumi	2 192,3	2 166,3	2 145,6	2 477,0	2 537,9	2 643,6	2 759,5
Uzturēšanas izdevumi	1 707,1	1 771,6	1 835,9	1 965,9	2 094,8	2 172,7	2 264,5
Kapitālie izdevumi	485,1	394,7	309,6	511,2	443,1	470,9	495,0

Attiecīgi tiek prognozēts, ka vidējā termiņā pieaugs pašvaldību budžeta izdevumi atlīdzībai, precēm un pakalpojumiem, subsīdijām un dotācijām, savukārt izdevumos sociālajiem pabalstiem nav sagaidāmas būtiskas izmaiņas. Kapitālo izdevumu straujš pieaugums sagaidāms 2018. un 2019.gadā, kad tiek plānota intensīva ES fondu projektu apguve.